

باسمه تعالی

طرح درس مقطع تحصیلات تکمیلی

اطلاعات درس و رشته:	فقه تطبیقی / ۲ واحد / کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی
اطلاعات کلاس درس:	یکشنبه‌ها؛ ساعت ۱۵ تا ۱۸؛ کلاس ۲۰۶B
راه‌های ارتباطی:	ID تلگرام و ایتا: @smnarimani
معرفی استاد:	https://www.mofidu.ac.ir/departments/theology/the-faculty/seyed-mahdi-narimani-zamanabadi

۱- شرح درس Lesson Plan

این درس به بررسی تطبیقی آراء مذاهب پنجگانه اسلامی (امامیه، حنفیه، حنبلیه، شافعیه، مالکیه) در مواجهه با چالش‌های فقهی معاصر می‌پردازد. در حالی که در مقطع کارشناسی، با مبانی فقه سنتی و احکام پایه آشنا شده‌اید، این درس در مقطع کارشناسی ارشد با رویکردی نقادانه و تحلیلی، به واکاوی پیش‌فرض‌های فقهی مذاهب مختلف و تطبیق آن‌ها با مسائل جدید می‌پردازد. در واقع در مقطع کارشناسی، دانشجویان با فقه تطبیقی آشنا شده‌اند و در مقطع تحصیلات تکمیلی باید با فقه خلاف، آشنا شوند لذا هدف اصلی این درس در مقطع ارشد، پرورش توانایی داوری علمی بین آراء مختلف و ارائه راهکارهای فقهی مبتنی بر اجتهاد پویا است.

از مهم‌ترین ثمرات فقه خلاف که ضرورت آشنایی، تسلط و کاربرست آن را نیز به خوبی واضح می‌کند عبارت است از: ایجاد رابطه علمی، میان مذاهب اسلامی؛ حل تعارض روایات با تشخیص موارد تقیه‌ای؛ بهره‌گیری از پژوهش‌ها و موشکافی‌های علمی فقها مسلمان؛ دفع توهم وجود اختلافات شدید میان فقه‌های مذاهب اسلامی؛ نمایان کردن توانایی فقه استدلالی شیعه، از لحاظ اعتبار و استظهار؛ فراگیرسازی حضور موثر فقه امامیه در جهان اسلام و حقوق بین الملل.

در این دوره به مباحث سنتی اختلاف در مباحث بیع (کتاب الخلاف^۱) و همچنین مباحث مستحدثه اقتصادی و تجاری (بازاریابی شبکه‌ای؛ مسائل بانکی؛ اوراق مشارکت و قرضه؛ حقوق مالکیت فکری) و پزشکی (مانند: تلقیح مصنوعی؛ پیوند اعضا؛ ایدز؛ مرگ مغزی؛ سقط جنین؛ تغییر جنسیت) پرداخته می‌شود تا دانشجویان با نحوه ارزیابی ادله فقهی مذاهب فقهی آشنا شوند و از این رهگذر در مسیر به‌گزینی فتوا گام بردارند.

این درس به گونه‌ای طراحی شده که دانشجو را گام‌به‌گام برای نگارش یک مقاله علمی-پژوهی در حوزه فقه تطبیقی آماده می‌کند. تکالیف کلیدی شامل تدوین پروپوزال مقاله، مرور ادبیات تطبیقی و نهایتاً نگارش یک مقاله مقارن در یکی از مسائل مستحدثه خواهد بود.

توقع می‌رود که دانشجویان در پایان دوره، به اهداف ذیل دست یابند:

- پرورش توان نقد و تحلیل مقایسه‌ای میان دیدگاه‌های مذاهب مختلف

- تقویت مهارت استنباط حکم فقهی برای مسائل جدید با استناد به منابع معتبر

- آماده‌سازی دانشجو برای ارائه مقالات علمی و مشارکت در پژوهش‌های بین‌مذهبی

۲- تکالیف و نظام ارزشیابی Assignments & Assessment

ارزشیابی در این درس به صورت فرآیندمحور و با تأکید بر بازخورد مستمر طراحی شده است.

- تحویل یک مقاله علمی در زمینه یکی از مسائل مستحدثه (پزشکی یا اقتصادی) به صورت مقارن بین مذاهب پنجگانه.

- مقاله باید دارای ساختار استاندارد (چکیده، مقدمه، مبانی، تحلیل تطبیقی، نتیجه‌گیری) و مستند به منابع معتبر باشد.

- در هر جلسه باید قسمتی از این مقاله، تحویل گردد.

۱. مسائل منتخب این کتاب عبارتند از: مسأله ۶۶: الحنطه و الشعر جنس واحد فی باب الربا، مسأله ۱۲۸: يجوز المسلم أن يشتري من الحربی / مسأله ۱۳۲: إذا قال بعتك هذه الأرض، و لم يقل بحقوقها / مسأله ۱۳۳ و ۱۳۴: إذا باع دارا و فيها رخی مبنیه، / مسأله ۱۳۶: إذا باع أرضا و فيها حنطه أو شعیر / مسأله ۱۴۰ [حکم من باع سنه واحده] / مسأله ۱۵۳ و ۱۵۴ [حرمة بيع المزانبه] / مسأله ۱۶۲ [حکم السلم] / مسأله ۱۶۷: التصریة تدلیس یثبت به الخيار / مسأله ۱۷۴: إذا حصل من المبیع فائده من نتاج / مسأله ۱۷۸: إذا حدث بالمبیع عیب فی ید البائع، / مسأله ۲۰۷: إذا ملک العبد سیده ثنیاً، / مسأله ۲۱۱ [حکم من باع شیئا و به عیب لم یبینه] / مسأله ۲۱۲ تا ۲۱۵: من اختلط ماله الحلال بالحرام، / مسأله ۲۳۰: إذا باع عبداً أو سلعة، و قبض المشتري المبیع، و لم یقبض البائع الثمن، / مسأله ۲۳۶: إذا اختلف المتبايعان فی قدر الثمن / مسأله ۲۳۷ تا ۲۴۴: إذا اختلفا فی شرط یلحق بالعقد / مسأله ۲۵۶ [لو باعه دارا و أجره أخرى / مسأله ۲۹۰ تا ۲۹۵ [حکم إقراض الجواری] / مسأله ۳۰۲ تا پایان: يجوز بيع كلاب الصيد.

۳- زمان بندی حدودی جلسات Session Scheduling

جلسه اول: کلیات فقه تطبیقی و روش‌شناسی بررسی مذاهب. (منبع: الاصول العامه للفقه المقارن)

جلسه دوم و سوم: بازاریابی شبکه‌ای (منبع: فقه و بازاریابی چند سطحی، سیدمهدی نریمانی / سه مقاله انتشار یافته در

<https://sozimihrab.org/tag/نتورک-مارکتینگ/>

جلسه چهارم و پنجم: تلقیح مصنوعی (منبع: بررسی ادله و احکام فقهی تلقیح مصنوعی از منظر امامیه و اهل سنت، فرزانه داداش علی؛

9 <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8511111>
 9 <https://lib.eshia.ir/3837/1/33>

(md.org/maaref/talqih_masnooei_fiqh_hogooq_hosseinikhaah.html

جلسه ششم و هفتم: حقوق مالکیت فکری (منبع: محمد علی تسخیری، «الحقوق المعنویة و امکان بیعها»، التوحید، ش ۴۰ (رمضان - شوال

۱۴۰۹؛ کاظم حائری، «بررسی فقهی حق ابتکار»، فقه اهل بیت، ش ۲۳ (پاییز ۱۳۷۹)؛ محمد فتحی درین، حق الابتکار فی الفقه الاسلامی،

المقارن، بیروت ۱۹۸۴/۱۴۰۴. مجموعه مقالات در نشریه «آموزه های حقوق مالکیت فکری کشورهای اسلام»؛

9 [.pdf/cb.5f48fa1333ce1fd1bfe1a7aa11_d15f991https://journal.ihraci.ir/article](https://journal.ihraci.ir/article.pdf/cb.5f48fa1333ce1fd1bfe1a7aa11_d15f991)

<https://isoa.ir/e-magazine> ۹. https://qjrl.parliran.ir/article.pdf/9vce5f6294.b42bef37.ec2d.793e11_a45

اهلسنت-و-مالکیت-معنوی /)

جلسه هشتم و نهم: تغییر جنسیت (منبع: مومن القمی، محمد، کلمات سدیدہ؛ تغییر جنسیت، کریمی نیا، محمد مہدی؛ کریمی نیا، محمد

مهدی، تأثیر تغییر جنسیت بر ابقای نکاح، مجله فصلنامه فقه پزشکی؛ باریکلو، علی رضا، وضعیت تغییر جنسیت، مجله اندیشه‌های حقوقی؛ کلانتری،

کیومرث و ابراہیمی، نصیبہ، بررسی حقوقی تغییر جنسیت و مسئولیت کیفری راجع بہ آن؛ ہاشمی، سید حسین، علامہ فضل اللہ و

تغییر جنسیت از منظر قرآن؛

۹ <https://www.sijl.ir/article/۱۳۴۹۰۳.html> ۹ <https://ijtihadnet.ir/درس۱-فقه۱-تغییر-جنسیت-نظرات-مراجع-تقل/>

(.pdf-۱.۲۳-۱۴.۲-۶۴۳۷۶۲۶۴۴۷۶https://ensani.ir/file/download/article/

جلسہ دہم و یازدہم: مسائل بانکی، (منبع: بانکداری اسلامی، محمد تقی عثمانی، (ترجمہ: سید علی بطحائی)؛ نظام نوین بانکداری اسلامی،

عبدالعظیم شفیعی، اردکانی؛

f-۲۲۹e-.۸۹۵۳۴۹.&tknfv=۲۹۴۲۶۲https://mbri.ac.ir/IslamicBanking/IslamicBanking Page?News ID=

۱۳۲۲-af۴۹۲۲-۸-۵۵-ep۷۶a۹f۰۱۳p۱۳ و <https://mahfal.blogfa.com/post/۳۵-قرار-۲۳-ارائه-روشهای-معاملات-بانکی-مطابق-با->

موازن فقہی - اہل سنت و جماعت - احناف (---)

سایت‌های مرجع در تمام مسایل فقهی، مذاهب اهل سنت:

[https://aletesam.com /](https://aletesam.com/)

<https://iifa-aifi.org/ar> دورات-المجمع-٢

www.islamweb.net/fatwa

<http://www.darelmashora.net>

<http://saaid.org/book/hclist.php?headcat=0>

<https://www.aliftaa.jo/encyclopedia-fatwas>

در پناه حق، همواره پیروز و خوش باشید